

Kymenlaakson Sähköverkko Oy
PL 9
47201 ELIMÄKI

Viite Lausuntopyyntö 16.11.2022

Lausunto Kymenlaakson Sähköverkko Oy, 110 kV voimajohtohanke Porvoo - Askola

Maankäyttö

Esitetyt vaihtoehdot sijaitsevat pääosin kaavoittamattomalla alueella. Maakuntakaavassa ne risteävät Porvoon moottoritien sekä ohjeellisen pääradan ratavarauksen ja voimajohdon linjauksen kanssa. Vaihtoehdot sijoittuvat pieneltä osin taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle.

Vaihtoehto kolme alavaihtoehtoineen sijoittuu pieneltä osin maakuntakaavan metsätalousvaltaiselle alueelle, joka on laaja ja yhtenäinen sekä ekologisen verkoston kannalta merkittävä. Aluevarausmerkinnällä osoitetaan pääasiassa metsätalouskäytössä olevia, pinta-alaltaan laajoja ja yhtenäisiä metsäalueita, jotka ovat maakunnan ekologisen verkoston kannalta merkittäviä. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on turvattava metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset. Alueen säilyminen yhtenäisenä on turvattava välttämällä alueen pirstomista muulla maankäytöllä siten, että syntyy alueen kokoon nähden vaikutuksiltaan laaja-alaisia, pysyviä tai pitkäkestoisia liikkumisesteitä. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa vaikutusten arvioinnin perusteella yhdyskuntarakenteen eheyttämisen kannalta tarpeellisia paikallisia väyliä ja yhdyskuntateknisen huollon laitteita ja rakenteita. Välttämättömien väylien suunnittelussa on turvattava ekologisten yhteyksien mahdollisimman esteetön ja turvallinen jatkuminen

Vaihtoehdot yksi ja kolme sivuavat suojelualuetta, mutta eivät kulje sen läpi.

Porvoon keskeisten alueiden osayleiskaavassa vaihtoehdot sijoittuvat muun muassa lähivirkistysalueelle, työpaikka-alueelle ja maa- ja metsätalousvaltaisille alueille sekä maisemallisesti arvokkaalle alueelle. Voimajohtoreitti sijoittuu sähkölinjan vierelle, joka on osoitettu yleiskaavassa. Osayleiskaavan alueelle voimajohto on tarkoitus toteuttaa maakaapelina.

Hanke sijoittuu Porvoossa reilun kahden kilometrin matkalla asema-kaavoitetulle ranta-asemakaava alueelle. Asemakaava-alueella johtoreitti tehdään maakaapelointina. Jälkimmäisen osalta reittivaihtoehdot sijoittuvat pääosin maa- ja metsätalousvaltainen alueelle, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta.

Reittivaihtoehdot eivät sijoitu Askolan keskustaaajamien osayleiskaavan alueelle, mutta sivuavat sitä pieneltä osin.

Kulttuuriympäristö

Selvitys on laadittu asiantuntevasti ja sen perusteella on arvioitavissa voimajohtohankkeen vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan. Johtokäytävät eivät sijoitu valtakunnallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin tai maisema-alueisiin, mutta ne sivuavat osin niitä. Hankkeella ei ole vaikutusta niihin.

Kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta laajojen peltoaukeiden ja avointen maisematilojen osalta voimajohtokäytävät ovat ongelmallisia. Mainittujen alueiden arvot perustuvat metsäsaarekkeiden rajaamiin avoimiin tiloihin ja pitkään viljeltyihin peltomaisemiin. Korkeat harustinpylväät sekä niiden välissä kulkevat voimajohdot suoja-alueineen muodostavat näkyvän maisemavaurion, joka on vieras alueiden alkuperäiselle luonteelle. Mainitun perusteella näillä alueilla hanke on luontevaa toteuttaa maakaapelointina. Muinaisjäännökset tulee huomioida muinaismuistolain edellyttämällä tavalla.

Liikenne

Mikäli voimajohdot tulevat sijoittumaan maanteiden läheisyyteen, tulee noudattaa Liikenneviraston ohjetta Sähkö- ja telejohdot ja maantiet (3/2018). Lisäksi on huomioitava ilmajohtojen vähimmäiskorkeudet maanteiden suhteen. Myös erikoiskuljetusreittien huomioiminen tulee huomioida vaikutusalueilla. Jos hanke tarvitsee sijoituslupia maantien läheisyyteen, tulee luvat hakea Pirkanmaan ELY-keskuksesta erikseen. Liikennevastuualue edellyttää, että toteuttaminen ei saa heikentää mahdollisten liikennehankkeiden toteuttamista alueella. Liikenneturvallisuus tulee huomioida erityisesti hankkeen rakentamisen aikana.

Luonnonsuojelu

Eri reittivaihtoehtojen luontoarvot sekä hankkeen vaikutukset luontoarvoihin on pääsääntöisesti selvitetty kattavasti ja esitetty selkeästi ympäristöselvitysraportissa. Raportista ei ilmene onko lähtöaineistona käytetty Lajitietokeskuksen (Laji.fi) julkisia aineistoja vai onko konsultilla ollut käytössään myös salattuja tai karkeistettuja havaintotietoja (esimerkiksi petolintujen pesätiedot). Paikallisen lintutieteellisen yhdistyksen havaintoarkiston tietoja (esimerkiksi kanalintujen soidinpaikat) ei ole selvityksen perusteella tarkistettu.

Ympäristöselvityksen mukaan voimajohdon rakentamisen eri reittivaihtoehdoilla ei ole luonnonsuojelualueisiin kohdistuvia vaikutuksia tai tiedossa oleviin uhanalaisten lajien esiintymiin kohdistuvia vaikutuksia. Reittivaihtoehdot VE1 sivuaa tai leikkaa neljää metsälain mahdollisesti tarkoittamaa erityisen tärkeää elinympäristöä, mutta rakentamisella ei ole merkittävää vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen, sillä kohteiden luonnontilaisuus on valmiiksi heikentynyt. Reittivaihtoehdon VE3 vaikutusalueella on tunnistettu kaksi huomionarvoista elinympäristöä, jotka tulevat säilymään hankkeen toteutuessa. Metsäisten elinympäristöjen pirstoutuminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti reittivaihtoehdon VE1 varrella.

Linnustoon kohdistuvia vaikutuksia (törmäysriski) muodostuu erityisesti Viksberginjärven lounaispuolella, missä ilmajohtona suunniteltava voimajohto sijaitsee maakunnallisesti tärkeän Ilolanjoen peltojen ja Porvoonjoen suiston välisellä hanhien lentoreitillä. Tällä osuudella voimajohto sijoittuu kuitenkin puustoiselle alueelle, mikä vähentää hanhien törmäysriskiä. Myös reittivaihtoehdon VE3 vaihtoehdot Ilmoissilta 3 sijaitsee maakunnallisesti tärkeän lintualueen Ilolanjoen pellot läheisyydessä. Hankkeessa on syytä toteuttaa lintujen törmäysriskiä lieventäviä toimenpiteitä avoimilla alueilla sijaitsevilla voimajohto-osuuksilla huomiopallojen tai vastaavien linjan havaittavuutta parantavien rakenteiden avulla.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

ELY-keskus katsoo, että esitellyn hankkeen uusi linjausvaihtoehdot alavaihtoehdoineen (VE3) ei edellytä YVA-menettelyä eikä hankkeesta ole tarpeen tehdä yksittäistapausharkintaa YVA-menettelyn edellyttämisestä. YVA-lain (252/2017) mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioidavat hankkeet ja niiden muutokset luetaan liitteessä 1. Sähkönsiirtoa koskevat hankeluettelon kohta 8) energian ja aineiden siirto ja varastointi alakohta c) vähintään 220 kilovoltin maanpäälliset voimajohdot, joiden pituus on yli 15 kilometriä. Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen. Vaihtoehdon VE1 osalta ELY-keskus on tehnyt päätöksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa 10.7.2020. Päätöksen mukaan hankkeeseen ei sovelleta YVA-lain mukaista arviointimenettelyä. ELY-keskus katsoo, että myöskään hankkeen uudella linjauksella alavaihtoehdoineen ei ole käytettävissä olevilla tiedoilla tunnistettavissa todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka kokonaisuutena olisivat rinnastettavissa YVA-lain hankeluettelon hankkeeseen.

Ilmastonmuutos

Ympäristöselvityksestä puuttuu ilmastovaikutusten arviointi eikä vaihtoehtojen ilmastovaikutuksia ole vertailtu. ELY-keskus katsoo, että voimajohdon rakentamisella on ilmastovaikutuksia, joita voidaan lieventää. Hankeen haitalliset ilmastovaikutukset liittyvät metsäkatoon, etenkin turvemaidella. Haitallisten ilmastovaikutusten lieventämiseksi vaihtoehtojen vertailuun tulee sisällyttää arvio metsäkadon määrästä sekä turvemaiden osuudesta. Näiden tietojen perusteella eri vaihtoehtoja tulee vertailla vähintään laadullisesti. Jatkosuunnittelussa on syytä kiinnittää huomiota myös johtoaukean hiilinieluja ja varastoja ylläpitävään rakentamiseen ja hoitoon.

Yhteenveto

ELY-keskus katsoo, että vaihtoehtojen tutkimiselle ei ole sinällään maankäytöllistä estettä. Vaihtoehto kolme sijoittuu pieneltä osin maakuntakaavan ekologisen verkoston kannalta tärkeälle metsätalousvaltaiselle alueelle, jonka ei voi katsoa vaarantuvan reittivaihtoehdon vuoksi. Porvoon keskeisten alueiden osayleiskaavassa johtokäytävä sivuaa maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi määrättyä aluetta, mutta ei sijoitu sinne. Maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden pirstominen ei ole ekologisesti kestävä, minkä vuoksi tätä tulee välttää. Ilmastovaikutuksia tulee arvioida tarkemmin ja panostaa erityisesti haitallisten ilmastovaikutusten minimoimiseen metsävaltaisilla alueilla sekä avoimessa maisematilassa, kuten pelloilla operoitaessa luonteva vaihtoehto on toteuttaa hanke maakaapelointina.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Henrik Wager ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Brita Dahlqvist-Solin. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI

Valmisteluun osallistuneet UUDELY / Lyytikäinen, Engström, Velmala, Rautiainen

Tämä asiakirja UUELY/12870/2017 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/12870/2017 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Wager Henrik 28.11.2022 16:23

Ratkaisija Dahlqvist-Solin Brita 28.11.2022 16:20